

Belangrijke vondsten van hogere planten in de periode 1994-1996 in de provincie Limburg

Bert BERTEN

Halveweg 45, B-3600 Genk

Résumé. – Au cours des trois dernières années on nous a signalé une vingtaine d'espèces intéressantes (adventices ou plantes en train d'étendre leur terrain) ou de retrouvailles de plantes disparues depuis plusieurs années dans la province du Limbourg (Belgique).

Summary. – During the last three years some twenty interesting species (casuals or plants that have expanded their distribution area) or rediscoveries have been reported in the province of Limburg (Belgium).

De Limburgse Plantenatlas (BERTEN 1993) geeft uitgebreide informatie over al de soorten die in de periode 1970-1992 in Limburg (en zijn nabije omgeving) werden waargenomen. In totaal gaat het om de verspreidingskaarten van 1205 soorten. Bovendien is van elke plant bekend in hoeveel kilometerhokken ze aangetroffen werd in de periode 1950-1972 en in de periode 1970-1992. Er werden volgens de Limburgse Atlas in de tweede periode 111 planten niet meer waargenomen. Het floristisch onderzoek in Limburg stopte echter niet in 1993 en liep de voorbije jaren gewoon verder. Tijdens de inventarisaties van de Limburgse Plantenwerkgroep in 1994, 1995 en 1996 kon men bovendien nog enkele merkwaardige waarnemingen verrichten. Een twintigtal van deze vondsten worden hierna besproken.

Soorten verdwenen vóór 1969 werden herontdekt

Trifolium micranthum – Koersel (D6.16.12), Bert Berten, 31.05.95, heel veel plantjes in een grasperk langs een veldweg, vorige waarneming vóór 1900.

Carex hostiana – Sint-Truiden (E6.24.24), Eddy Dupae, 24.06.95, jaarlijks gemaaid alkalisch hooiland in het provinciaal domein Nieuwenhoven, vorige waarneming 1964.

Crepis foetida – Kanne (E7.35.31), Bert Berten, 29.05.94, heel veel planten langs de weg grenzend aan de Observant op de Sint Pietersberg, vorige waarneming 1955.

Arctium tomentosum – Kanne (E7.35.31), Limburgse Plantenwerkgroep, 19.07.95, enkele planten langs de weg naar de Observant in een ruigte, vorige waarneming 1957.

Enkele soorten, verdwenen na 1969-1972, werden opnieuw aangetroffen

Allium oleraceum – kalkgrasland op de Sint Pietersberg Eben-Emaël (E7.45.31), Bert Berten, 19.07.95, enkele pollen in een beheerd kalkgrasland, reservaat van 'Réserve Naturelles asbl', vorige waarneming 1969.

Hippuris vulgaris – viskweekvijver te Zonhoven (D6.36.43), Leo Andriessen & Cécile Nagels, 01.09.95. Deze visvijver, waar meerdere plantjes groeien, ligt niet ver verwijderd van een andere visvijver, waar de soort tot 1972 voorkwam.

Monotropa hypopitys – oude spoorwegzate te Heppen (C6.54.42), Nobby Thijs,

12.08.96. Het is een nieuwe vindplaats. De oudste opgave in Limburg geldt voor een veldweg, ontstaan door kalkafval te Oplabbeek in 1970 en is daar nu verdwenen.

Verdere areaaluitbreiding

Cardamine impatiens – de Limburgse Plantenatlas geeft 3 vindplaatsen aan. In 1994 en in 1995 waren er nieuwe meldingen te Lanaye (E7.45.14), Leo Andriessen & Cécile Nagels, 31.07.95; te Koersel (D6.16.14), Luc Vanoppen, 31.05.95; te Voeren (E7.58.23), Bert Berten, 31.05.94; te Eijsden E7.45.12, Rian Wolfs, 31.07.95 en te Bolderberg (D6.35.42), Bert Berten, 02.06.94.

Cuscuta campestris – op een in 1996 door de Maas overstroomd gebied te Stokkem (D7.26.43), Gijs Kurstjens, 22.08.96.

Potamogeton acutifolius – Diepenbeek (E6.18.42), Bert Berten, Leo Andriessen & Cécile Nagels, 19.08.96, een nieuwe vindplaats, in 1990 vond men ze in een kleine vijver te Deurne (Diest), nu komt ze daar niet meer voor.

Enkele adventieven

Scirpus holoschoenus – Eijsden (E7.45.12), Rian Wolfs, 31.07.95. Er kwam hier maar één exemplaar voor zowel in 1994, in 1995 als in 1996, een maritieme soort.

Erodium lebelii – Lanaken (E7.14.32), Bert Berten, 29.07.95, aan een oude spoorwegzate, een maritieme soort.

De volgende soorten zijn dan weer van Midden- of van Zuid-Europese origine.

Torilis arvensis – in de omgeving van de Maas te Stokkem (D7.26.43), Gijs Kurstjens, 22.08.96 en te Eijsden (E7.35.34), Rian Wolfs, 29.07.95. De soort komt er veel voor op korte afstand van de oevers van de Maas.

Lepidium latifolium – enkele exemplaren op een plaats die door de Maas overstroomd werd in januari 1995 en januari 1996, Stokkem, D7.26.43, Gijs Kurstjens, 22.08.96.

Euphorbia maculata – zeer veel exemplaren tussen de kasseien van een oud spoorwegemplacement te Lanaken (E7.14.32), Leo Andriessen & Cécile Nagels, 29.07.95.

Ammi majus – tussen de kasseien van een oud spoorwegemplacement te Lanaken (E7.14.32), Leo Andriessen & Cécile Nagels, 29.07.95.

Nicandra physalodes – als zeldzame adventief aangetroffen aan de Maas te Uikhoven (D7.55.44), Leo Andriessen & Cécile Nagels, 09.09.95.

Lindernia dubia en *L. procumbens* – in visvijvers te Zonhoven (D6.47.13 & D6.36.44). *L. dubia* werd als eerste gevonden in 1994 (VANNEROM 1994). De tweede op 14.08.95 in een andere vijver (Leo Andriessen & Cécile Nagels). Vooral *L. dubia* komt in één vijver te Zonhoven massaal voor. Deze soorten werden in Zonhoven in enkele kweekvijvers aangevoerd vanuit visvijvers in Zuid-Frankrijk.

Besluit

Men kan stellen dat grondige inventarisaties van Plantenwerkgroepen nog steeds tot verrassende resultaten leiden. Toch getuigen de meldingen van die jarenlange inventarisaties nog niet van een verbetering van bedreigde biotopen zoals hooilanden of oligotrofe plassen in Limburg.

Literatuur

- BERTEN R. (1993) – Limburgse Plantenatlas (Pteridofyten en Spermatofyten). 4 delen. Uitgave Provincie Limburg Culturele aangelegenheden.
- DE LANGHE J.E., DELVOSALLE L., DUVIGNEAUD J., LAMBINON J. & VANDEN BERGHEN C. (1988) – Flora van België, het Groothertogdom Luxemburg, Noord-Frankrijk en de aangrenzende gebieden (Pteridofyten en Spermatofyten). Tweede druk. Meise. Nationale Plantentuin.
- VANNEROM H. (1994) – Omtrent de vondst van *Lindernia dubia* (L.) Pennel (Scrophulariaceae), nieuw voor de Belgische flora, en de evolutie van de Platweiers te Zonhoven (Prov. Limburg). *Dumortiera* 55-57: 23-26.

Notes floristiques

Floristische nota's

Juncus canadensis in het Prinsenveld te Retie

In november 1995 vond ik *Juncus canadensis* in het provinciaal domein Prinsenveld te Retie (IFBL C6.21.24). De soort groeide in een drie jaar tevoren afgegraven terrein met zure, zandige bodem maar met licht kalkrijk water, in het gezelschap van *Carex ovalis*, *C. echinata* en *C. demissa*. Materiaal werd toegestuurd aan Leo Vanhecke die de determinatie bevestigde. Op het verspreidingskaartje in het artikel over *J. canadensis* en *Rhynchospora fusca* (STIEPERAERE, *Dumortiera* 67: 7-11) is deze vindplaats niet aangeduid.

Dirk DE BEER (Antwerpen)

Spergularia marina als bermhalofyt te Diest

Op 27 mei 1997 vond ik op de grazige middenberm van de Leopoldvest te Diest (IFBL D6.42.11) *Spergularia marina* (Syn.: *S. salina*) waar ze over een afstand van 150 m overvloedig groeide samen met onder andere *Plantago coronopus* en *Coronopus didymus*. Herbariummateriaal werd gedeponceerd in de herbaria van BR en LG.

Herman VANNEROM (Diest)

Een nieuwe vondst van *Carex caryophyllea* in de omgeving van Diest te Kortenaken

Op basis van het verdwijnen van de vier nog vrij recent gekende groeiplaatsen van *Carex caryophyllea* werd aangenomen dat deze *Carex*-soort in de omgeving van Diest was uitgestorven (VANNEROM, *Dumortiera* 67: 29). Tijdens een wandeling op 5 mei 1997 te Kortenaken in het park van het Vroenhovenhof (IFBL E6.12.11) werd *Carex caryophyllea* door ons gevonden in een niet bemeste pelouse nabij het kasteeltje (herb. K. Pacquée). Deze vondst herroept de bewering dat deze Zegge-soort uit de omgeving van Diest zou verdwenen zijn. Het betreft echter een totaal nieuwe vondst op een terrein dat door ons niet eerder bezocht werd.

Herman VANNEROM (Diest) en Kris PACQUÉE (Diest)